

#### Talepapir punkt 4 og 5 om politik og CAP på MOF møde den 11. november 2015

#### 4. Økologi i dansk fødevarepolitik, hvilke initiativer er der behov for

**Finanslov, Veterinærforslag III, Fødevare- landbrugspakken, økologireglerne ved Sybille Kyed, Fagpolitisk Chefkonsulent, Økologisk Landsforening**

Et aktuelt sted at starte er VKO's 16 punkts plan.

Det konventionelle landbrug har vist store forventninger. Set ud fra økologiens behov, så er der desværre ikke så meget at komme efter.

Der er 6 punkter der handler om lempelser af miljøreglerne, som ikke har økologernes store interesse.

Punkt 8, der handler om at forene kontrol og konsulentrollen, er fint, men det har vi allerede arbejdet meget med i økologien.

Punkt 9 kan være interessant, hvis den bruges rigtigt. Modularerede midler fra søjle 1 til søjle 2 skal bruges til at styrke landbrugets konkurrenceevne, men hvis de alene bruges til at kompensere de tiltag, som det konventionelle landbrug skal tage i anvendelse for at måtte gødske mere, så er der ikke en samfundsmæssig gevinst. Der er kun skabt større konkurrenceforvridning mellem konventionelt og økologisk landbrug. Vi skal bruge disse midler til at betale for fælles goder og tjenesteydelser fra landbruget til samfundet, det er det jeg kalder smart anvendelse af midlerne, og det vil afhjælpe noget af den konkurrenceforvridning, som vi i dag ser mellem konventionelle og økologiske fødevarer, som følge af at et konventionelle landbrug ikke føler forurenere betaler princippet. Jeg vil komme mere tilbage til dette når jeg kommer med vores bud på en fremtidig fælles landbrugspolitik.

Pkt 11, overimplementering – ikke reelt, interessant at læse nyheden om CoWi rapporten sammenholdt med indholdet. Den viser, hvordan man bruge pressen til at formulere de budskaber, man vil.

Punkt 12 vækstplan for dansk akvakultur, her vil jeg blot kort bemærke, at det kun er i økologisk akvakultur vi ser vækst, det giver derfor god mening at fokusere på økologisk akvakultur i en vækstplan

Punkt 14 taler om kødkontrol af små slagtehuse, den burde åbnes op så den retter sig mod mulighederne for at etablere små fødevarevirksomheder generelt. Lige nu er reglerne formuleret med udgangspunkt i industrivirksomheder, hvis vi skal nærme de små virksomheder som indspil til innovation, så skal vi have regler, der tager afsæt i virkeligheden for små virksomheder og tilsvarende må kontrollen behovstilrettes. Det ville stemme godt overens med fødevareforliget 2015, der prioriterer en fokuseret og mere behovsorienteret kontrol.

Punkt 15 og 16 handler om finansiering og fiskerierhverv. Vi kunne godt have tænkt os, at punkterne også havde handlet om finansiering og generationsskifte, hvor der blev arbejdet med grøn omstilling som betingelser, der gav fordelagtige muligheder.

Og hvad ser vi så særligt gerne i en landbrugspakke, der kan fremme økologi ?

**Vores nøgleord er forenkling.**

Vi kan gruppere det i "store tandhjul", forenkling der skal "løse regeltyranni" og forenkling der skal "fremme erhvervsmuligheder".

Når jeg taler om store tandhjul, så er første forslag, at der parallelt med, at der laves en miljøregulering, der tager afsæt i det konventionelle landbrugs særlig behov, så laves der en miljøregulering, der tager afsæt i det økologiske regelsæt.

Den nuværende miljøregulering passer rigtig dårligt med økologi. Det er ikke overraskende, en regulering formuleres fordi der opstår et behov afledt af en aktivitet. Den danske miljøregulering af landbruget er formuleret med udgangspunkt i et landbrug, hvor der er en meget intensiv husdyrproduktion mere eller mindre baseret på udenlandsk produceret foder.

Heri ligger der en stor forskel til økologisk produktion. Det økologiske regelsæt er formuleret ud fra et princip om at producere i lokalt forankrede systemer med en balance mellem husdyrproduktion og markbrug. I princippet skal foderet dyrkes på bedriften eller på nærliggende bedrifter i regionen. Det sætter en begrænsning for, hvor intensiv produktionen kan blive.

Det økologiske regelsæt er formuleret som et bud på en miljøregulering, det henvises der til flere gange i forordningen.

Vi ønsker en miljøregulering der tager afsæt i økologireglerne som miljøregler, hvilket vil sige, det er økologireglerne, som landmanden skal overholde suppleret med regler, der hvor de eventuelt ikke er dækkende med udgangspunkt i, hvordan det økologiske system er indrettet. Derved får vi logiske regler, der er lette at kommunikere og som giver mening.

Vi vil have generelle regler suppleret med målrettede regler i fosforfølsomme og ammoniakfølsomme områder, så kan landmanden selv vurdere potentialet i en given ejendom. Det giver mere ejerskab hos landmanden, hvis reglerne er logiske og gennemskuelige.

Forestil jer at det var økologien, der var den udbredte dyrkningsform, så ville det konventionelle landbrug være dem, der bad om nogle regler, der tog direkte udgangspunkt i deres system.

Næste store tandhjul er Landbrugsstøttesystemet. Vi har nogle ønsker til, hvordan det skal ændres, det kommer jeg til. Men her og nu som indsats i landbrugspakken ser vi gerne, at økologerne får glæde af, at de udpeget til, at de er green by definition i

landbrugsstøttere reglerne, sådan at de opnår en reel forenkling den vej rundt. Helt konkret beder vi om, at økologer kan indberette bedriftens samlede landbrugsareal som støtteberettiget areal men til en lavere arealsats. Den samlede støtteudbetaling vil være den samme, da satsen sættes ned. Det vil spare både landmænd og administration for mange midler. Og så vil det lette presset på småbiotoperne, der i dag sløjfes for at opretholde størst muligt støtteberettiget areal og for at undgå risiko for overtrædelser og behov for at justere markkort.

### **Så har vi en række detailregler der irriterer**

Forbuddet mod strømførende tråd i en staklade, hvor der ligger bigballer. Ministeren har hjemmel i Lov om Hold af kvæg til at løse det. Det er artikel 6 stk. 2.

Økologer får udleveret meget store medicinpakninger, det er ekstra arbejde til bortskaffelse, risiko for overtrædelse ved for sen bortskaffelse og det udfordrer moralen !. Tillad at dyrlægen kan udlevere afmålte mængder, det er tilladt i det øvrige EU.

Basis sundhedsrådgivningsaftalerne i OSR giver ikke landmanden ret til selv at indlede en behandling. De er indrettet efter vores udtrykte ønske, men ideen var ikke at landmanden ikke må gennemføre en dyrlægeordineret behandling, der indebærer at alle dyr, der fødes i en given periode skal behandles i takt med, at de kommer til verden.

Endelig indretning af udearealer til fjerkræ og svin. Der er mange fordele i at beplante udearealer til svin og fjerkræ med træer og buske, men i praksis spænder reglerne ben for det. For det første mister landmanden adgang til arealstøtte, hvis han gør det, og dernæst så kan han ikke længere regne arealet med til udbringningsareal. Det skal vi simpelthen have lavet om.

### **Forenkling der fremmer erhvervsmuligheder**

Formuler regler for godkendelse af fødevarevirksomheder, så de giver mulighed for at etablere små fødevarevirksomheder.

Og så har vi behov for at MFVM ser det som en prioriteret indsats at få tilladt flere restprodukter fra fødevareindustrien som gødning i økologien. Det er nødvendigt, hvis vi skal se en reel vækst i det økologiske areal. Recirkulering er grundlæggende for økologien. Uden recirkulering og med en dårlig fordeling af husdyrene i landet, så har vi en seriøs barriere for vækst i det økologiske areal i de husdyrfattige områder. Det er en win win, spil økologien aktivt på banen i startegien for et Danmark uden affald.

### **Økologiforordning**

Vi støder tit på udsagn om, at vi skal have samme regler i DK som i andre EU lande. Og der falder også hver gang en bemærkning om økologi og det uretfærdige i at der er andre lande, hvor praksis ser anderledes ud end i DK.

Jeg vil kraftigt advare mod, at vi går efter fuld harmonisering og efter mindste fælles nævner, og vi må ikke forveksle direkte tilsidesættelse af EU regler i implementeringen med overimplementering.

Det er ikke ved at styre efter mindste fællesnævner, at vi er kommet her til, hvor vi er. Fokus på mindste fællesnævner og frygt for at stille os selv over for udfordringer holder

os tilbage og truer med at gøre økologien utroværdig. Dernæst vedr. harmonisering så arbejder vi i landbruget og i økologien i særdeleshed med et levende miljø under indflydelse af kultur, geografi, klima, socioøkonomi, det kan vi ikke tvangsharmonisere og tro vi gør noget godt for alle. Alle skal videre men med afsæt i der hvor de er – Økologi burde reguleres af et direktiv frem for af en forordning.

Ikke kun regeringen mangler føling med, hvad der har skabt økologien, det gør ny tilkomne landmænd og ny tilkommende MS lande også, vi kan sagtens finde landmænd og danske virksomheder, der ikke vil mere end laveste fællesnævner, men har de nogen sinde grundet over, hvordan vi er kommet til, hvor vi er. Ved de hvad vi startede ud med, nogle få A4 sider med gode hensigter og retningslinier, der er vokset år for år indtil vi fik EU regler for økologi. Nu oplever vi østeuropæiske lande der fnyser over de krav, vi stiller til dem, anser det for selvtilfredshed, grådighed og mangel på hensyn til dem, når vi taler om at tage næste skridt for at komme endnu tættere på målet og tage principperne endnu mere seriøst. De overser at årsagen til, at nogen vil videre er at regelsættet hviler på mål og principper – men med kompromisser, for at gøre det muligt at komme i gang.

Ja, og så står vi jo lige midt i det, der måske er slutspurten til Finansloven 2016.

Jeg kan derfor ikke undlade lige at præsentere jer for vores forslag til økologisk Vækstinitiativ. I vil kunne se, at de lægger sig tæt op ad de elementer, som Per henviste til har været vigtige brikker i den økologiske rejse.

Tallene i parentes er de midler der i dag er afsat til økologi. De midler mener vi, skal sættes op, lige som der står i pkt 13. i VKO's 16. punkts plan, der skal investeres i markedsdrevet økologiuudvikling via Fonden for Økologisk Landbrug.

I 2016 har vi 40 millioner mindre end vi har her i 2015, fordi LDP økofremmemidlerne er væk.!

Bemærk midlerne til Økologisk Fødevarerådgivning i 2016, de er faktisk slettet af FL forslaget, dem vil vi gerne have tilbage. Midler til omlægning af køkkener bør også have særlig høj prioritet.

## **5. Den fælles landbrugspolitik, en vision og aktuelt forslag til forenkling ved Sybille Kyed**

Helt kort er målet, at pengene på EUs landbrugsbudget vedbliver at være der, men i stedet for som i dag at give landbruget produktionstilskud, så er målet at anvende pengene på fælles goder og tjenesteydelser fra landbruget samt investering, udvikling, information og markedsfremme.

Og så støder vi jo af og til på utilfredshed med at økologer får et særligt arealtilskud. Jf. vores vision for den fælles landbrugspolitik, så skal økologerne ikke have tilskuddet.

Men indtil videre er det berettiget og reelt alt for lavt.

Ulrich Hoffmann, mangeårig chefrådgiver i FN's handelsorganisation UNCTAD og nuværende cheføkonom hos Research Institute on Organic Agriculture (FiBL) i Schweiz, har beregnet at alene omkostninger til oprensning efter N forurening gør, at de konventionelle produkter skulle være 22% dyrere.

Jeg vil ikke gå ind i hvordan dette tal er fremkommet. N forurening er kun én omkostning, der er mange andre som forurenet drikkevand, bakterieresistens, forringet biodiversitet, så vi kan måske være uenige om, at det skal hedde 22% til oprensning af N forurening, men så er der de andre bidrag, der ikke er taget højde for. Jeg har derfor tilladt mig at lave et regnestykke med udgangspunkt i, at der ligge en ikke betalt regning hos landbruget på 22%. Med udgangspunkt i omsætningen på konventionel produktion på 76 mia som gennemsnit for 2013, 14 og 15, så beløber det sig til en ubetalt regning på kr. 17 mia om året fordelt ud pr. ha. så svarer det til 6000 kr/ha konventionel landbrugsjord, faktisk snarere 7000/ha. Det tal kan vi sammenholde med de kr. 870 økologiske landmænd får for at opretholde økologisk produktion. Forskellen er betydelig, så der er plads til uenighed om det faktiske tal.

Men det, det handler om, det er, at den konventionelle produktion er forbundet med nogle omkostninger, som de overvælter på samfundet, hvorved de konventionelle produkter bliver for billige. Den økologiske produktion indarbejder derimod omkostningerne i det økologiske system, hvorved de økologiske produkter i dag placerer sig i en konkurrenceforvridende situation.

Det økologisk arealtilskud er således nødvendigt, så længe det konventionelle landbrug ikke følger forureneren betaler princippet.

Og så skal det lige siges, at reglerne for beregning af det økologiske arealtilskud faktisk betyder, at forbrugeren af økologiske varer både betaler for den omkostning som det konventionelle landbrug vælter over på samfundet, og de omkostninger som det økologiske system vender indad, da merprisen på økologiske fødevarer skal indgå i beregningen så jo større merpris det lykkes os at få, jo lavere bliver arealtilskuddet.

Så jeg vil gerne understrege, Økologi er *ikke* tilskudsrevet og arbejder ikke på at blive det. Økologi er konkurrencedygtigt så snart det konventionelle landbrug selv svarer sine fulde omkostninger, hvorved de konventionelle produkter bliver dyrere. Arealtilskuddet, som økologer får i dag vil skulle afløses af en betaling for fælles goder som økologer og konventionelle skal have lige adgang til.

Det var visionen, lige foran os har vi midtvejsevalueringen, her er vi glade, hvis DK vil gå efter at udnytte, at økologer er green by definition, og derfor tillade dem, at de indberetter bedriftens fulde areal, så de kan spare en masse bureaukrati til tegning og korrektion af markplaner mv. og så ser vi gerne, at DK gør sig til talsmand for at flytte de 30% af arealstøtten over i søjle 2, det vil give betydelig forenkling sammenholdt med i dag for alle. Eller som minimum de 10% der knytter sig til det de kalder "ecological focus areas" og som vi kalder miljøfokusområder, og som vi mener burde handle mere om småbiotoper end det er tilfældet i den danske implementering.

Tilslut kunne jeg ikke lade være at tage denne forside fra det sidste nummer af landbrugsavisen med:

Lars Løkke må have talt til økologerne på delegeret møde eller vidst, at de alle var potentielle økologer -

Økologi er svaret på fremtidens landbrug, et landbrug der skaber bæredygtig fødevareforsyning uden negative effekter på miljø og folkesundhed, med reelle fødevarepriser, hvor EUs nuværende tilskuds system er erstattet med en betaling for fælles goder